

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul convenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Hristos și preotul

Preotul este în mod deosebit purtător de Hristos. Toată misiunea lui este să mijlocească pe Hristos oamenilor, învățând despre El, împărțându-L prin sfânta taină a Euharistiei ca și prin celelalte taine, arătându-L cum e de față și lucrează prin puterea și faptele sale. Preotul este un organ văzut al lui Hristos, nu un înlocuitor al Lui. Hristos e prezent în lucrarea propovăduitoare și sfântoasă a preotului și El este acela care lucrează prin preot. Lucrează fără să fie văzut, dar lucrarea e simțită că e a Lui de orice inimă deschisă lui Dumnezeu.

Preotul încă este conștient că prin el lucrează Hristos. Și simte că Hristos e în el și lucrează prin el cu atât mai mult cu cât se roagă, meditează și se silește mai mult pentru lucrarea Lui. Prin rugăciune și meditație, preotul își ascute simțul prin care ia cunoștință de prezența lui Hristos în el, mărește lumina din sine care-i permite să-L vadă pe Domnul său. Prin sforțările sale de-a iubi tot mai mult pe Domnul, îi crește și i se permanentizează conștiința că Isus este cu el, că lucrează prin el. Și se înțelege că nu este datorie mai mare pentru preoți, decât aceea de-a se sili prin toate mijloacele duhovnicești să vadă și să simtă tot mai intensiv și tot mai des că Hristos este în ei.

Dar preotul are pe Hristos în Biserică. Ea este trupul Lui. Iar El este capul ei. Și capul nu stă singur, ci numai în legătură cu trupul. Cu Hristos nu poate petrece decât acela care e mădular din trupul Lui. În afară de trupul Lui, se poate vorbi despre Hristos, dar nu se poate trăi din El, nu poți primi viață din viața Lui. Cine ar spune: eu am aci deoparte pe Hristos, eu petrec separat cu Hristos al meu, acela se înșală. Căci Hristos nu este în inima celui ce stă separat, ci în iubirea cea care strânge la un loc, într'un trup, pe cei ce cred în el.

Cu Hristos ne întâlnim în Biserică. Cine vrea să se retragă cu El deoparte, dincolo de Biserică, nu mai duce nimic cu El.

Aceasta se vede în mod deosebit la preot. El primește calitatea de organ învățător și sfântitor al lui Hristos prin ierarhii Bisericii. Toți ierarhii și preoții, decând există Biserica, au primit calitatea de-a fi organe ale lui Hristos, prin ierarhii Bisericii. Numai sfinții apostoli nu au primit această putere fără mijlocirea vre-unui organ văzut. Dar și dintre apostoli, sfântul Pavel, deși, în calitate de viitor apostol, a fost chemat de Hristos, direct, pe drumul Damascului, totuși a fost îndrumat tot de Hristos să primească această calitate în mod deplin pe calea obișnuită, prin organele Bisericii, prin Anania (Faptele Apost. 9, 6). Sfântul

apostol Pavel nu s'a lăsat ispitit de viziunea pe care a avut-o pe drumul Damascului ca să spună că nu mai are lipsă de-a se prezenta la organele Bisericii, Anania și soborul apostolilor, și de-a se încorpora lor. După 14 ani s'a suit la Ierusalim pentru ca să arate celorlalți apostoli evanghelia pe care a propovăduit-o între neamuri și să vadă nu cumva a alergat în deșert; așa a primit Pavel «dreapta împărțirii» dela ceilalți apostoli (Galateni cap. 2). Toți episcopii, toți preoții de după aceea au fost chemați la această demnitate, prin ierarhii Bisericii. Sfântul Pavel așază episcopi pe Timotei, Tit și alții. Iar aceștia așază preoți prin cetăți. Și toți s'au considerat în același timp trimiși ai lui Hristos și trimiși ai Bisericii. Trimțându-i Biserica îi trimetea Hristos, sau Hristos îi trimetea prin Biserică. Lui Timotei îi spune Pavel: «Îți aduc aminte să aprinzi darul lui Dumnezeu care este întru tine prin punerea mâinilor mele», (I Tim. 1, 6). Darul arhieriei nu se capătă deadreptul dela Hristos, ci prin alți ierarhi. Deasemenea darul preoției (Fapte 14, 23).

Preotul lucrează în tot timpul ca delegat al Bisericii, mai concret al ierarhului lui. Încă apostolii, oricât fuseseră chemați de Domnul fără mijlocirea unor organe văzute, se considerau că lucrează ca delegați de soborul apostolilor. Când se iva vreo nedumerire se adunau s'o lămurească. Iară când unul făcea ceva în dezacord cu soborul apostolesc, era tras la răspundere. Nici unul nu se scuza însă că așa i-a spus lui Domnul. Era conștient că Domnul nu-l poate îndemna la pași contrari Bisericii în totalitatea ei.

Nu există acțiune publică a preotului privitoare la conducerea credincioșilor, pe care să n'o îndeplinească în numele Bisericii, ci în numele său personal. Orice realizare bisericească-religioasă a preotului, este a Bisericii, pentru că a făcut-o în calitate de trimis, de reprezentant al Bisericii. O biserică zidită de un preot într'o parohie, o casă parohială, sunt ale Bisericii. O societate religioasă, o mișcare religioasă trezită de un preot este tot a Bisericii. Ar fi o mare eroare să spună un preot: acești credincioși sunt ai mei pentru că eu i-am întors dela o altă confesiune, sau eu i-am trezit la o viață religioasă mai intensivă. Preotul lucrează prin puterea și harul primite dela Biserică și în toate acțiunile lui bisericești este un slujbaş al Bisericii. Lucrează ca un angajat al ei, pentru ea. Nu pentru sine. Desigur fiecare preot e chemat să aducă maximum de râvnă, de silință, de pasiune personală. Să lucreze nu ca o slugă, gândindu-se numai la salariu. Ci cu toată inima și ta-

pentul său. Dar nu pentru sine, ci pentru Domnul care este în Biserică. Fiecare preot trebuie să se silească a zidi pe temelia care este Isus Hristos, ofranda cea mai bună a sufletului său. Fiecare să se silească a zidi aur, sau argint, sau pietre scumpe, și nu lemne, sau fân, sau trestie. (I Cor. 3, 12). Dar cel care zidește aur n'are nici el nici un drept să se numească proprietar al zidirii, căci pentru lucrul lui își va primi plată în ziua cea mare. «Și al căruia lucru va rămânea din cei cari au zidit, plată va lua» (I Cor. 3, 14). Toți suntem numai lucrători, angajați, în via Domnului, dar nu proprietari ai ei. Sfântul apostol Pavel nu și-a însușit nici una din comunitățile creștine întemeiate de el, ci, dimpotrivă, când a auzit că unii se declară ai lui, s'a grăbit să-i desmantele dela o astfel de pornire peri-

culoasă și pentru el, și pentru ei: «Cine dar este Pavel, și cine Apolo, fără numai slujitori prin cari ați crezut, fiecăruia precum Domnul i-a dat» (I Cor. 3, 5). Toate comunitățile le-a dat, îndată ce le-a întemeiat, Bisericii.

Orice preot trebuie să fie fericit când poate face mai mult pentru Biserică, adică pentru Domnul. Fericit când poate aduce la sânul Bisericii mai multe suflete, când poate face mai mult pentru strălucirea slavei lui Hristos în Biserica Sa. Atunci mulțumește lui Dumnezeu că l-a învrednicit să fie o unealtă rodnică. Mulțumirea lui vine din conștiința că și-a făcut datoria și n'asteaptă nimic pentru sine. Preotul numai dă Bisericii; e departe de el gândul să ia dela Biserică. Și fericirea lui e cu atât mai mare cu cât l-a ajutat Domnul să dea mai mult.

D. S.

Declarațiile dlui prim-ministru Tătărescu, la Cluj

În memorabilul discurs pe care l-a rostit dl prim-ministru Tătărescu la Cluj, în 28 Decembrie 1934, pentru respingerea absurdelor pretenții revizioniste, a pus și problema atât de importantă și care a întârziat atât de mult, a reparării situației umilitoare în care a fost ținut neamul românesc din Ardeal de către stăpânirile străine, situație care a rămas până azi aproape neschimbată.

«Să ne facem datoria față de provinciile alipite, desavârșind cu un ceas mai curând ceea ce am numit în programul nostru **opera de reparare a nedreptăților istorice**», a spus dl prim-ministru. Și a citat din declarațiile programatice, rostite tot la Cluj în Mai 1934: «Soluțiunile ce vom da problemelor ardeleni vor forma la olată ceea ce partidul nostru a numit **opera de reparare istorică**. Opera aceasta de reparare a tuturor nedreptăților lăsate moștenire de istorie, trebuie săvârșită cu hotărâre pe toate tărâmurile vieții economice, culturale și sociale, până ce elementul românesc din acest ținut va fi ridicat sub acest înțeles aspect la rangul pe care trebuie să-l dețină elementul majoritar într'un stat național. Formarea unei puternice burghezii românești în Ardeal este un imperativ cu caracter național, pe care trebuie să-l urmărească elementul românesc și a cărui executare trebuie urmărită de toate guvernele».

Subliniem și aplaudăm din toată inima justele postulate proclamate de dl prim-ministru Tătărescu și dorim să vedem cu un ceas mai curând că se purcede la formularea unui program concret și sistematic pentru întărirea elementului românesc în Ardeal, program care să fie urmărit cu perseverență de toate guvernele pe deasupra

deosebirilor de partid. Să nu uite guvernul din acest program prelungirea încă pe un timp îndelungat a operei de împroprietărire a elementului românesc dela orașe cu loturi de case, făcându-i și diferite înlesniri de credit pentru construcția de case. Va trebui să se gândească și la ajutorarea meseriașilor și comercianților români nevoiași, prin diferite ușurări de impozite, precum și prin confecționarea la ei a tuturor celor trebuincioase școalelor, armatei și a celorlalte instituțiuni publice.

Dar în programul dlui prim-ministru Tătărescu se cuprinde implicit și reparea nedreptăților bisericii poporului românesc din Ardeal. Biserica este un puternic factor de promovare culturală, morală și națională. Stăpânirile străine conștiente de ajutorul pe care îl dă biserica națiunii dominante statului și ideii naționale, a ridicat în toate ținuturile și orașele din Ardeal mărețe biserici catolice și reformate, înzestrându-le cu bunuri latifundiare imense, chiar unde credincioșii acelor biserici erau în număr disparent. Acesta e cazul d. ex. cu bunurile patronale și ale statului catolic ardelean, pe cari statul român s'a grăbit atât de repede să le treacă în proprietatea confesiunilor minoritare, deși statul ungar li le ceda numai pentru uzufruct pentru scopurile de desnaționalizare ale elementului românesc.

De opera de reparație, proclamată de dl prim-ministru Tătărescu, ține și revizuirea concesiunilor prea generoase pe cari le-a făcut statul român cultelor minoritare în chestiunea statului catolic și a bunurilor patronale. E o anomalie ca

statul român să înzestreze și mai munificient cultele minoritare în dauna Bisericii naționale, de cum a făcut-o statul ungar. În fiecare zi suntem martorii neobositei acțiuni iredentiste pe care o desfășoară acele culte, ajutate de bunurile cari aparțin de drept statului român.

Se cuvine ca statul român să ia pildă dela felul cum știa statul ungar să ajute biserica sa. Biserica ortodoxă, Biserica neamului românesc, să fie pusă în situația să poată lucra cu toată intențitatea pentru educația națională și morală a poporului, să-și poată desvolta și consolida instituții educative și caritative de cel mai mare folos pentru binele neamului și prestigiul ei.

Astăzi, precum umilit se prezintă neamul nostru în toate do-

meniile de viață față de națiunile minoritare, umilit se prezintă și pe terenul bisericesc. E chestiune de prestigiu pentru însuși statul și neamul nostru, ca Biserica, legată organic de ființa lui în trecut ca și azi, să fie dacă nu mai sus ca bisericile minoritare, cel puțin la aceeași înălțime. Cum va sta însă la aceeași înălțime când preoții catolici d. ex., necăsătoriți și susținuți de fonduri suculente, primesc același salariu, sau chiar mai mare, dela stat ca și bieții de preoți ortodocși avizați numai la acest salariu de mizerie, cu o casă de copii pe cari are să-i crească în duh național spre a fi elemente de cel mai mare folos pentru statul nostru.

Dorim să înceapă opera de reparație a nedreptăților istorice, cât mai curând.

Răscumpărarea vremii

Ieși-va omul la lucrul său și la lucrarea sa până seară — Ps. 103, 24 — era norma vieții pe vremea psalmistului.

Munca era condiția vieții. Și prin muncă se binecuvânta existența omului. Dar vremurile de atunci nu mai au înțorcere, în toate țările.

De când trăim în zodia mașinelor, mai ales la orașe, munca se măsură cu ceasul și până seara îi rămân omului ceasuri „goale“, pe care nu știe cum să le „umple“.

Înainte vreme lumea se indigna și protesta că muncitorii au prea multe ceasuri de lucru și se pretindea să li se reducă numărul orelor.

Iar munca femeilor și a copiilor era un rest de sclăvie.

Lumea se plângea de prea multă trudă a muncii. Dar mașinele au adus lumea să se plângă că nu știe cum să cheltuească vremea.

Lipsa de ocupație și munca istovitoare sunt plăgi sociale. Dar mai serioasă e lipsa de ocupație. Ea constituie o plagă socială și morală înfricoșată.

S'a făcut constatare că cei mai desperați criminali sunt aceia recrutați din rândurile vagabonzilor.

Diavolul caută orice să iscodească pe seama celui fără de lucru.

S'au căutat remedii pentru această plagă, dar știința nu găsește lecuire.

Dintre bărbații de stat, Ducele Italiei s'a cugetat să iscodească posibilități pentru întrebunțarea timpului liber al cetățenilor. Planul fascist constă dintr'un mare număr de ocupațiuni diferite, începând cu sportul, reprezentații cinema-

grafice, excursii, studiul igienei, educație fizică, slujbă socială, șezători literare, reprezentații dramatice etc.

Dacă acestea sunt menite să înlocuească truda zilnică a muncitorului fără lucru, se poate spune că statul a avut gând bun iscodind acele distracții.

Dar lipsește principiul unificator care e capabil să demonstreze poporului utilitatea și necesitatea acelor lucrări. Și acel principiu nu poate fi decât de ordin spiritual, care-și are razimul în religie.

Există și la noi timp liber și ce se face cu el?

În țară agricolă trăind, poporul nostru dispune de mult timp liber, de toamna și până primăvara.

În vederea întrebunțării raționale a timpului liber, am înființat Casa culturală, societățile Sf. Gheorghe și Sf. Maria, Oastea Domnului.

Pentru că slujba bisericii e să evanghelizeze, să întorcă poporul la Hristos și să-l determine a rămânea în stăpânirea Lui, în școala Lui, sub stegurile Lui mântuitoare.

Iar ceea ce biserica e chemată să facă, nimenea și nimic n'o poate substitui.

Biserica e chemată să câștige simpatia celor fără de lucru și prin rugăciunile și prin învățăturile ei sacre să intervină salvatoare acolo unde condițiile familiare sunt măștere și educația insuficientă și mizeria e mai strigătoare.

Biserica poate înlocui, în caz de nevoie, pe medic, pe avocat, pe judecător etc. etc. — pe ea însă n'o pot înlocui toți aceștia la olată.

T. S.

Botezul Domnului în Sibiu

S'a sărbătorit cu fastul tradițional, deși lipsit de ninsoarea obișnuită în alți ani.

După sfânta Liturghie, — celebrată în catedrala mitropolitană de P. S. Sa Arhiereul VASILE cu mare asistență în prezența I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE, a dlor generali și ofițeri superiori din garnizoana Sibiului în frunte cu dl general V. Economu, precum și a șefilor autorităților civile, — o lume de credincioși a pornit în procesiune spre Piața Regele Ferdinand I, unde I. P. S. Sa Mitropolitul nostru a oficiat sfințirea apei. Piața și străzile Sibiului erau pavazate, trupele au dat onorul, în fața podiului din piață se înălțau și de astă dată cele 3 cruci de ghiață. Mii de credincioși au fost botezați. I. Prea Sf. Sa a stropit apoi cu apă sfințită drapelul și ostașii în defilare.

Întreaga asistență s'a înapoiat, după aceeași, la biserică, unde după terminarea serviciului divin, I. P. S. Sa a împărțit anafora și a dat arhierești binecuvântări.

Dl Al. Lapedatu, ministrul cultelor, va depune în actuala sesiune a corpurilor legiuitoare următoarele proiecte de legi:

1. Proiectul pentru pensionarea clericilor;
2. Proiectul pentru înzestrarea mănăstirilor Neamț cu terenul păduros numit „Vatra Mănăstirii“ în întindere de mai multe mii de ha.;
3. Proiectul pentru stabilirea normelor de salarizare a clerului de toate confesiunile.

„Neamul Românesc“ împlinește 30 de ani de apariție

Dl profesor N. Iorga, neîntrecutul cărturar al neamului nostru, a chemat la viață, înainte cu 30 de ani, ziarul său „Neamul Românesc“, luminând în acest restimp pe toți cei doritori să se lumineze în problemele culturale române, gândite și desfășurate de un strălucit publicist.

Trei decenii de rodnică muncă în viața unei gazete românești, care nu-și scoate marfa la târg, ci, fără vânzătoare după cetitori, preferă formatul și tirajul mai smerit, au înălțat „Neamul Românesc“ la nivelul unui valoros și respectat organ de publicitate, al cărui cuvânt găsește răsunet în presă, ca și în cercurile cele mai de seamă ale țării.

Ziarul nostru, Telegraful Român, în numele preoției ortodoxe ardeleni, urează și la acest prilej dlui profesor și directorului „Neamului Românesc“, N. Iorga, îndelungime de zile, cu tăria sănătății nesdruncinate, și închinată, ca și până azi, binelui superior al țării noastre, care s'a întregit și prin naționalismul, sincer și profund, propagat cu destoinicie, în timp de 30 de ani, în coloanele măestre ale „Neamului Românesc“.

Reîntoarcerea slavilor uniați la ortodocșie

În Rusia subcarpatină, în Polonia, în Jugoslavia, pretutindeni slavii cari au fost siliți de stăpânirile străine să se facă uniați, revin în masă la religia lor anterioară. Se vede că unirea ortodocșilor cu Roma n'a fost un fapt solid și durabil. Slavii nu pot suferi să li se latinizeze cultul, să li se ciuntească slujbele răsăritene și să li se amestece cu inovațiile catolice. Recitindu-și istoria ei văd că drumul pe care au apucat sub cnutul misionar al dinastiilor austro-ungare și polone e fals, e artificial. De aci puternicul curent de reîntoarcere la calea proprie. Înzadar încearcă preoții uniți să domolească poporul uniât spunându-i că el e puntea prin care tot Răsăritul va trece la Roma. În zadar își intensifică catolicismul disperat propaganda între fragmentele uniâte. Poporul a cunoscut adevărul și a ajuns la convingerea că nu poate sluji la doi domni, că e necinstit să sugă dela două mame.

Mișcarea a crescut în ultimul timp și în Jugoslavia. Acum vre-o două luni s'au întors la ortodoxie 200 de familii din Novi-Sad. În Dumineca din 25 Noiembrie 1934 au revenit 65 de inși din satul apropiat de Novi-Sad, Gospogina. Ceremonia, impresionantă și plină de bucuria reîntâlnirii fraților, s'a desfășurat sub conducerea episcopului Irineu din Novi-Sad („Glasnik“ din 15 Decembrie 1934, pg. 575).

Pe când vom avea și noi fericirea să ne îmbrățișăm cu frații noștri reîntorși din robia străină? Amintim că la slavii uniați procesul de latinizare al cultului ortodox e mult mai avansat. Papa, văzând roadele acestei neînțelepte răvne a ștabului uniât, a spus în ultimul timp că e o mare „obraznicie“ să strici cultul răsăritean. Cu toate astea tovarășia Frențiu-Nicolaș merge înainte. Nu-i nimic. Noi așteptăm rezultatul, — el va fi, sigur identic cu cel din Rusia subcarpatină și Jugoslavia.

Foala Diecezană, organul eparhiei Caransebeșului, a împlinit 50 de ani de existență. Cu această ocazie, Nr. 1 din 1935 a ieșit cu un material bogat, comemorând acest eveniment. În articolul prim P. S. episcop arată însemnătatea ce-o au foile bisericești în timpurile noastre în cari ne inundă publicațiile ce nu contribuie la zidirea sufletelor, ci mai degrabă le slăbesc rezorturile morale și religioase. Urăm confratelui dela Caransebeș viață lungă și succese îmbelșugate în munca sa atât de prețioasă!

*

FOIȘOARA

*

Tribuna

I. Tribuna și problemele culturale ale Ardealului

[2] de prof. ION BANU

Ce departe erau ardelenii de tendințele spirituale ale Iașului, centrul intelectualității și creației din veacul trecut! Curentul pornit din Iași, cu tendințele lui profunde, a scos Ardealul din izolare și stagnare culturală. Un rol hotărâtor a avut în orientarea culturală a Ardealului, în ultimele decenii ale veacului trecut, ziarul „Tribuna“.

În Ardeal existau cercuri junimiste încă înainte de înființarea „Tribunei“, în Brașov, Sibiu, Arad și Năsăud. În Sibiu începuse să se înjghebeze și o acțiune cu caracter junimist prin ziarul „Telegraful Român“. Astfel încât în momentul când „Tribuna“ își începe activitatea, terenul dacă nu era încă bine pregătit, pentru o acțiune mare, totuși spiritele mai lu-

minate începuseră să se orienteze în direcția inaugurată de Junimea.

Din cercul literar junimist din Sibiu făceau parte Ioan Bechnitz, Eugen Brote, Aurel Brote, Dr. P. Barceanu, Vicarul N. Popea, asesorul N. Cristea, Dimitrie Comșa, Simion Popescu, Dr. N. Maier și Dr. I. Crișan. Grupul acesta în frunte cu Ioan Bechnitz și ajutat de Diamandi Manole din Brașov, a pornit o mișcare cu scopul de a înființa un ziar modern, cotidian în Sibiu. Ziarul a luat ființă, sub numele „Tribuna“ în 24—25 Aprilie 1884. La conducerea ziarului a fost chemat Ioan Slavici, scriitorul junimist cu o reputație literară bine stabilită. Ardelean de origine, cu legături întinse în lumea intelectuală din acea vreme și bun bunoscător al problemelor ardeleni, era cel mai indicat, pentru îndeplinirea acestei misiuni.

Acțiunea „Tribunei“ s'a desfășurat pe planul cultural și pe planul politic. Pe planul cultural a contribuit la unificarea tendințelor culturale, în vederea realizării idealului de cultură etnică, iar pe planul politic a luptat pentru dobândirea drepturilor politice ale românilor din Austro-Ungaria.

În lupta culturală lozinca „Tribunei“ a fost: „În România răsare soarele cultu-

ral pentru întregul neam românesc“. În concepția generației tribuniștilor, România nu era numai centrul geografic al vieții românești, ci și centrul spiritualității românești. „Lucrarea intelectuală, care se desfășoară în România e românească și români suntem și noi. Nu simțim ce-i drept decât foarte puțin din frământările ce se desfășoară în România, dar din rezultatul acestor frământări ne împărtășim și noi, și dacă în România se ridică nivelul de cultură, el se ridică și la noi, suflarea caldă care se produce la poalele munților trece și aici în văile ascunse. Câtă vreme există statul român și se desvoltă în pace, suntem și rămânem și noi români și cultura noastră nu poate fi alta, decât aceea care se produce și în România“ (Tribuna). Ideea unității intereselor noastre îi face să afirme: „Deși risipiți prin mai multe state, noi suntem cu toții un popor, lucrăm cu toții în vederea acelorași meniri culturale și trebuie să ținem seamă în toate hotărârile noastre de interesele întregului din care facem parte“ (Tribuna). Deci obiectivele urmărite de „Tribuna“ în luptele ei culturale erau înfăptuirea unității și originalității spiritului românesc.

„Tribuna“ a avut de purtat o luptă

serioasă și contra expansiunii culturii maghiare. Iată ce scria în primul an de apariție: „Există astăzi o luptă grea aici în Ardeal, dar e nobilă în ultima analiză această luptă. Maghiarii vor să ne impună cultura lor; noi le spunem că înzadar se trudes, căci pentru cultura lor românii sunt inaccesibili. N'o primesc, o resping, îi învrăjesc numai, când vor să li-o impună. Noi care suntem sânge din sângele românului și carne din carnea lui, numai noi putem să fim dascălii lui“. În fața formulei culturii maghiare, străină de sângele și sufletul nostru, „Tribuna“ opune concepția culturii naționale.

În coloanele „Tribunei“ au fost discutate toate problemele mari ale culturii române din Ardeal. În „Foița Tribunei“ s'au publicat articole cu caracter cultural, scrieri literare originale (aici a fost publicată nvela „Pădureanca“ lui I. Slavici), producțiuni populare, traduceri din literaturile străine, urmărindu-se ca obiectiv principal formarea gustului pentru citit. Pentru popor la începutul fiecărui an s'au publicat calendare. S'a întemeiat „Biblioteca Tribunei“, prin care se punea la dispoziția masselor românești cărți ieftine și bune.

Prin lupta lor culturală tribuniștii, în

Probleme, fapte, comentarii

Preotul — erou. — *Intr'o corabie care avea să treacă marea până la America de sud, izbucnise o boală care s'a răspândit printre călători și printre personalul corabiei. În corabie se găsea printre călători și un preot care s'a apropiat de cei bolnavi și-i mângăia în suferințele lor. Dar n'a fost destul cu boala, ci s'a ivit și o altă nenorocire, căci corabia, izbită de un vijor puternic de-o stâncă încât a părât din toate încheieturile ei, a început să se scufunde. Atunci au fost slobozite în mare bărcile de salvare și toți cei cari au putut să se miște, au sărit în bărci. Nimeni nu s'a mai gândit la cei bolnavi. Numai preotul a mai rămas în cabinele cele mai de jos ale corabiei la călătorii cari zăceau în suferințe. Preotul se ruga cu ei, i-a spovedit și le-a dat sfânta cumină pentru bolnavi. Unii dintre cunoscuții preotului s'au adus aminte de el și s'au coborât repede până în cabinele cele mai de jos, unde găsindu-l cu bolnavii, i-au spus să grăbească ca să iasă afară și să se arunce într'o barcă de salvare. Atunci preotul cu liniștea omului care știe pentru ce trăiește pe lumea aceasta, li-a răspuns: «Datoria voastră, de-a salva corabia, s'a isprăvit, fiindcă nu mai stă în puterile voastre să o salvați; deci de acum mântuiți-vă viața, căci aceasta e datoria voastră. Datoria mea însă, este alta!» Apoi s'a întors iarăși la bolnavi, în timp ce cunoscuții săi au părăsit corabia. Până în ultimul moment a spovedit și împărtășit pe cei bolnavi și pe când bărcile de salvare pluteau la suprafața apei, aruncată în toate părțile de valurile înfuriate, corabia se scufunda în adâncul mării, închizând ca într'un mormânt pe credinciosul preot în mijlocul bolnavilor săi.*

*

Schițe din trecutul românilor arădani din veacul al XVIII-lea, părți din unele conferințe ocazionale, de prot. Dr. Gh. Ciuhandu, Tip. Diec. Arad, 1934, — Un volum de 83 p. Prețul? — Schițele părintelui protopop Dr. Gh. Ciuhandu, care este și un neobosit cercetător de arhive, cuprind o parte din rezultatul cercetărilor făcute mai cu seamă în arhiva județului Arad, unde se găsește material, neutilizat încă, pentru istoria românilor din partea locului.

Subiectele conferințelor sânt dintre cele mai interesante, ca b. o. conferința despre viața românească, bisericească și culturală din eparhia Aradului în prima jumătate a veacului al 18-lea; Prigoniri catolicizante printre românii ară-

dani [Călugărul Visarion ș. a.]; Revoluția lui Horea [poate servi ca material potrivit pentru serbările ce se țin acum în comemorarea eroilor Horea, Cloșca și Crișan] ș. a.

Adunând astăzi material, de felul celui prezentat în volumul de schițe, pregătim drumul celui ce va veni mâine să-l desăvârșească spre obștească folos.

Problema feminismului și studentele noastre. — Un chestionar, către studenți și studente, adresat de rectorul universității din Cluj, a dat rezultate foarte semnificative cu privire la viața studențească și la concepțiile tinerimii noastre universitare despre rolul ei în societate.

O asistentă, dșoara Viorica Pintilescu, a redactat, din răspunsurile date chestionarului, o lucrare din cele mai instructive, în deosebi cu raport la problema emancipării femeilor. Dintre 408 studente, numai 158 aprobă feminismul, dar „cu condiții”.

Studentele se ocupă foarte puțin de problema feminismului, 98 de studente se pronunță împotriva lui, un număr de 71 studente declară că nu-l cunosc și că se îndoiesc în efectele lui de îmbunătățire în ce privește situația femeii. Emanciparea femeii să nu fie exagerată, ci în limitele temperamentului și aptitudinilor ei specifice: să nu se uite că ea trebuie să fie bună soție și bună mamă și că plămădește suflete. Blandă și discretă, ea va fi colaboratoare prețioasă a soțului, întregindu-i activitatea. Mame ideale și bune gospodine, — cer 107 studente.

Aceste păreri, exprimate de studente, dovedesc echilibrul sufletească al tinerelor universitare, care nu admit experimentări primejdioase ce ar putea provoca distrugerea completă a vieții de familie.

Constatăm astfel cu bucurie, că partea covârșitoare a studentelor noastre, desaprobând extravaganțele feminismului, se rostește în favoarea vieții liniștite familiare.

Ce este ortodoxia? — În pagina pusă la dispoziția bisericii ortodoxe din partea marelui cotidian *Universul*, direcția acestui ziar caracterizează ortodoxia în termenii următori:

Și trebuie să fim și să rămânem ortodocși, fiindcă ortodoxia este un caracter esențial al românismului. Când am apărut în istorie, am apărut cu conștiința dreptei credințe. Această «dreaptă credință» a devenit legea noastră stră-

moșească, pe care am apărut-o cu jertfe, care înspăimântă când le recapitulăm, împotriva turcilor și a tuturor primejdiilor care s'au ridicat în cursul veacurilor. Toată istoria românilor dela Mircea și până la războiul de întregire este, sub o formă sau alta, istoria luptelor pentru legea strămoșească, adică pentru dreapta credință cu care ne-am născut și am pornit firul vieții noastre etnice.

Această ortodoxie este așadar trup din trupul nostru și sânge din sângele nostru. Orică alte ingrediente s'ar introduce, ar schimba compoziția acestui sânge și i-ar slăbi puterea de rezistență, ceea ce nu trebuie să se întâmple, în nici un chip și sub nici un cuvânt, fiindcă în acest caz, piloții pe care se reazimă construcția noastră etnică ar slăbi, iar puterile lui lăuntrice de acțiune și de sprijin s'ar desface și s'ar risipi.

Ziarul cheamă la colaborare, în pagina bisericii și în scopurile enunțate, pe toți bunii creștini, și mai ales pe reprezentanții clerului.

*

Catolicismul din România în contra ortodoxiei. — Vaticanul, în cunoscuta sa râvnă de prozelitism, își pune în mișcare, tot cu mai multă strășnicie, pe ceice se numără de curând: «noi sântem avangarda Romiei» pe plaiurile țării românești, — cum spunea un episcop român.

În urmărire, toate gazetele bisericesti greco-catolice din această țară au pornit și susțin o dușmănoasă luptă împotriva bisericii noastre ortodoxe și a clerului ei.

Însuși episcopul, cel cu declarația de „avangardă” a papistășiei între români, P. S. Alexandru Nicolescu al Lugojului, scrie în «*Sionul Românesc*», organ oficial al diecezei greco-catolice din Lugoj, un prim-articol sub titlul: *Ortodoxia română și căsătoria*, în care Prea Sfințitul își propune să arate — întemeiat pe o pagină din cartea Ion Vodă cel cumplit, scrisă de Hașdeu, — că biserica ortodoxă pe vremea voievodului Ștefan cel Mare și a urmașilor lui, — [cari avuseră copii naturali], «decăzuse de mult dela rolul său de a propaga morala curată a lui Hristos. N'a făcut nimic, sau aproape nimic, să se opună pe acest teren patimilor omenești».

Drept încheiere Prea Sfințitul dela Lugoj spune: «*Tabloul este trist. Nici azi poate nu stăm mai bine cu toate aparențele contrare. Cel puțin alocurea*».

În „combaterea” ortodoxiei, episcopul român dela Lugoj nu stă la îndoială să înfățișeze poporul românesc ca neam de bastarzi, și pe cei mai mari voievozi români să-i zugrăvească drept oameni stricați... ear biserica ortodoxă e vinovată, că nu s'a ăpus «aproape nimic» patimilor omenești ale voievozilor.

Ștefan cel Mare este pentru un papă „atletul creștinătății”, ear pentru un episcop român (!) „un mare libidinos.

Dar de ce nu și-a cheltuit P. Sf. Sa vremea arătând viața domnitorilor din Apus, din biserica papistașă? Fiindcă e slab român și dușmănește ortodoxia!

*

Ce le-a trăznit prin minte! — Un revizionist dela Peșta, rătăcind pe la Cluj, își declară sentimentele într'o gazetă din capitala ungurească, tânguindu-se cu amarnică jale că a dispărut vechiul și aristocraticul Kolozsvár, unde acum roiesc opincarii, — [cari de altfel umblaseră nu tocmai de mult pe înălțimile palatului parlamentului din Buda!] — și mai roiesc ofițerii români „pu-drați”. Culmea supărării revizionistului este însă catedrala ortodoxă clujană, care „se ridică d'asupra orașului ca un semn de exclamare bizantin”, [par'c'ar scârțâi telefonul Unirii!]. „Când m'am oprit pe treptele acestei catedrale, — mărturisește apărătorul latifundiarilor, — m'am gândit că și la Varșovia s'a clădit asemenea catedrală, pe care polonii, în ceasul libertății, au făcut-o una cu pământul...”

Nu tragem la îndoială puținătatea sentimentelor creștine ale revizionistilor maghiari și-i credem capabili și că vreau în adevăr să dărime — ca și strămoșii lor din veacul al 18-lea — biserici și mănăstiri ortodoxe — când ar ajunge stăpâni peste Ardeal.

Luăm notă, și va lua și străinătatea, despre felul cum înțeleg și acum cei dela Peșta să fie stăpâni peste popoare nemaghiare: făcând bisericile lor una cu pământul.

*

În orașele ardeleni mortalitatea e mai mare decât natalitatea. În zilele trecute ziarele arătau că în anul trecut numărul nașterilor din Orăștie, Târgul-Murăș e sub numărul morților. Acelaș lucru îl cetim acum despre Arad, unde în anul 1934 s'au înregistrat 1031 nașteri și 1175 morți. Mergem rău. Pruncuciderea și practicile neomaltuziane de evitare a nașterilor progresaază în chip îngrijorător. Conștiința morală s'a tocit la o pătură socială care și-a făcut din plăcere suprema țință.

*

În Franța s'au cumințit părinții. — În Franța sunt, ca și la noi, două feluri de școli, de cele de stat și confesionale. În școlile de stat nu se învață religionea, în cele confesionale în schimb se pune mare pond pe religione și pe creșterea religioasă a copiilor. Din acest motiv cei mai mulți părinți s'au convins despre marea binefacere a religiunii și-și trimit copiii mai bucurându-se la școlile confesionale decât la cele de stat. Urmarea este că școlile de stat stau goale, iar cele confesionale nu mai

frunte cu I. Slavici, ardelean de origine, format însă în spiritul junimismului, au orientat viața culturală a Ardealului în spre unitatea de aspirații culturale. Junimismul „Tribunei” a scos Ardealul din stagnarea spirituală rezultată din exagerările latinistilor și a înviorat spiritele, așa după cum ploile și căldura primăverii scot din stagnare natura și o înviorază. Prin directivele culturale ale „Tribunei” s'au rupt definitiv granițele sufletești între intelectualii din Ardeal și România, iar spiritualitatea Ardealului s'a integrat în ritmul viu, unitar și creator al culturii române moderne.

II. Tribuna și problemele politice ale Ardealului

În Ardeal centrul preocupărilor politice în veacul 19-lea îl forma lupta pentru obținerea drepturilor politice în cadrul imperiului habsburgic.

Clasa țărănească și intelectualii erau în Ardeal singurii factori politici românești, ce purtau lupta politică, cu un vrăjmaș cu mult mai puternic în acele vremuri, ca noi, cu ungurii. O clasă burgheză română nu aveam. Meseriile erau dezvoltate abia în câteva centre românești, ca Brașov, Sibiu, Lugoj, Lipova și Arad. Clasa țărănească,

despuiată secole de-a rândul de bunurile cetățenești, deși avea o conștiință națională vie, totuși nu putea începe o acțiune politică sistematică, pentru că era lipsită de conștiința politică, ce începuse să se desvolte în Ardeal abia după 1848. Intelectualii erau nehotărâți în ce direcție să meargă.

O înviorare a luptei pentru obținerea drepturilor s'a produs prin acțiunea „Tribunei”.

Căștigarea drepturilor politice era împiedecată de unguri, ajunși prin concursul împrejurărilor isorice favorabile să predomine neamurile conlocuitoare din Ungaria.

În viața politică a Ungariei din sec. XIX-lea, se încrucișau două tendințe: o tendință a Budapestei, ce urmărea înfăptuirea statului național unitar între hotarele Ungariei; o altă tendință era a curții imperiale din Viena, care în interesul conservării imperiului dorea realizarea statului poliglot și federativ. Din aceste două concepții, diametral opuse, s'a afirmat pe planul politic, în urma înăbușirii revoluției din 1848 din Ungaria, concepția curții imperiale din Viena. Deși ungurii au declarat rezistența pasivă și au boicotat aplicarea legilor, totuși Francisc Iosif I, prin Diploma

din 20 Octomvrie 1860, încearcă să pună bazele unei organizații federative a imperiului. Acordă naționalităților dreptul de a se conduce prin reprezentanții lor autorizați, de a-și înființa școli naționale, de a se folosi de limba națională în administrația locală și în fața instanțelor judecătorești. Prin dobândirea acestor drepturi o vie dezvoltare națională a început pentru neamurile din Ungaria. Înfrângerea Austriei în 1866, a pus însă capăt acestui început de dezvoltare a naționalităților. În viața politică a Ungariei a început să predominie tendințele politice caracteristice Budapestei. Maghiarii profită de înfrângerea Austriei și încheie pactul dualist cu Austria la 1866. Forțele vii ale națiunii maghiare s'au concentrat și s'au utilizat, după această dată, pentru înfăptuirea statului național unitar. Dieta maghiară devine o fabrică de legi în vederea desnaționalizării națiunilor din Ungaria. Principiul conducător în viața politică a Ungariei devine: favorizarea tuturor elementelor din stat, cari ajută dezvoltarea maghiară și strică cât mai mult naționalităților.

În fața acestor împrejurări românii se împart în două grupe: grupa pasiviștilor și grupa activiștilor. Primii bazându-se pe

importanța și forța ce o reprezentau în stat cele trei milioane de români, au declarat rezistența pasivă și au refuzat să ia parte la viața politică. Activiștii pornind dela principiul oportunității în viața politică, nu s'au retras complet din viața politică. Aceștia din urmă erau însă într'un număr mic și nu au ajuns să joace nici un rol important.

În consfătuirea națională dela Sibiu, ținută în primăvara anului 1881, românii ardeleni formulează revindcărilor și deziderate românești, și afirmă că odată împlinite, sunt gata să ia parte la viața politică. Tot în Sibiu s'a elaborat și programul cu dezideratele naționale.

Pentru realizarea programului național, prin care se angaja într'o atitudine politică unitară întreg neamul românesc din Ardeal, se cerea întărirea conștiinței politice, formarea opiniei publice și organizarea și disciplinarea maselor.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

au unde-și așeza elevii. — Oare la noi când se vor cumini părinții și când își vor da seama, ce mare binefacere este pentru un om creșterea religioasă? Deocamdată observăm la conducători tendința de-a scoate religia din clasele superioare ale școalelor secundare...

Drept întregire la notița noastră (din Nr. 54, anul 1934) privitoare la prețioasa carte, apărută în limba franceză despre luptele pentru libertate ale românilor ardeleni, carte scrisă de dl prof. Gh. Moroiu, — adaogăm următoarele: Ediția franceză a cărții din 1933 nu este o simplă traducere a versiunii românești din 1929, ci este mult augmentată și completată, nu atât numai prin frumoasa prefață a dlui Steed, dar și prin introducerea, de 40 pe pagini, a autorului, cu unele argumente nouă și cu unele documente proaspete, precum și cu adăsurile dela sfârșit, între care textul integral al memoriului dat de autor în Sept. 1913 guvernului Majestății Sale Britanice despre eforturile României în marele război și despre marile jertfe ce le-a făcut ea pentru unitatea politică a neamului nostru, memoriu care prin sinceritatea lui a făcut o deosebită impresie și a avut rezultate practice foarte bune, cum arată cele două scrisori dela Foreign Office, reproduse în textul cărții, etc.

Pregătirea Preregimentară, studiu aplicat la țara și poporul românesc, de Alexandru Marin, Căpitan de stat major. Tip. Oprea, Buzău, 1935. — Un vol. de 156 p. Preț 80 Lei.

Cartea dlui Căpitan de stat major, Al. Marin, urmărește ținta să atragă atenția opiniei noastre publice asupra unei mari probleme naționale, cum este pregătirea pe care, în înțelesul legii, o vor primi toți viitorii ostași înainte de a se prezenta la serviciul militar activ.

Legă, pentru pregătirea preregimentară sau premilitară, intrând în vigoare anul trecut, 1934, prevede în Art. 23 un regulament special, care făcând parte integrantă din legea aceasta va desvolta modul de aplicare.

Regulamentul făgăduit, pe cât știm, n'a apărut până acum; ear lipsa lui, de a aduce lumină în multe chestiuni, trebuia să se resimtă și în publicația de față, — ori și cât de merituosă am socotit-o de altfel.

În concluziunile sale finale, autorul declară, că s'a limitat la chestiuni de principii și numai pe ici pe colo dă câte o mică explicație [pag. 126], — se pare că tocmai în lipsa pomenitului regulament.

În introducerea studiului, Pregătirea Preregimentară, dl Căpitan Al. Marin, ne spune că un exemplar al lucrării sale a fost înmănat, în 1933, Ministrului armatei; alt exemplar a fost înmănat unui distins ofițer din Marele stat major; — dar că până la apariția cărții, autorul nu a cunoscut „nici un rezultat, din nici o parte” [p. 13].

Negreșit, că părerea acestor autorități, deplin recunoscute în materie de apărare națională, va trage mult în cumpănă asupra valorii cărții pe care o anunțăm cetitorilor noștri. În schimb dl ministru al instrucțiunii, Dr. C. Angelescu, în prefața publicației, aducându-i un cuvânt elogios, o recomandă tuturor ca o lucrare de mare folos lumii intelectuale din întreaga țară.

Să sperăm că legea pusă în aplicare cu începere dela 1 Noemvrie 1934, precum și viitorul ei regulament, împreună cu comentariile critice, de astăzi și de mâine, vor izbuti să realizeze cele mai bune rezultate cetățenești, morale și naționale.

Organizați Reuniuni de femei

Redactor responsabil: Pr. Dr. D. Stăniloae

Informațiuni în legătură cu „Oastea Domnului”

Cucernica noastră preoțime e rugată să ia la cunoștință în legătură cu măsurile mai nouă de întărire și organizare a mișcării religioase din Biserica noastră „Oastea Domnului” că păr. Iosif Trifa, la cerere proprie, din motiv de boală, a fost absolvit de funcțiunea de preot și din însărcinările ce le-a avut prin ea în legătură cu Oastea Domnului și cu publicațiunile ei. Foaia „Isus Biruitorul” din care a publicat un prim număr, a scos-o fără încuviințarea autorității noastre bisericești și prin urmare preoțimea noastră are să se raporte față de ea, în caz că o mai întâlnește, ca față de o publicație neîncuviințată de autoritatea bisericească, învățând și pe credincioșii Bisericii noastre să facă la fel.

Mișcarea „Oastea Domnului”, fiind o mișcare a Bisericii noastre trebuie să găsească la preoțimea noastră toată dragostea și sollicitudinea, căci ea nu trebuie identificată cu un preot care a lucrat în cadrele ei, dar care ar putea să pornească pe drum greșit. Cucernicii preoți vor sta în fruntea credincioșilor noștri «ostași» conducând adunările lor, satisfăcând din plin setea lor religioasă și îndrumându-i cu râvnă în spiritul învățăturilor sfintei noastre Biserici. Preotul care ar neglija să se ocupe de această parte a credincioșilor Bisericii noastre, sau nu s'ar sili să le dea atâta hrană religioasă de câtă simt ei trebuință și chiar să le mărească și mai mult trebuințele religioase, potrivit cu misiunea Bisericii, și-ar lua asupra sa o răspundere înfricoșată pentru sufletele lor.

Foile dedicate mișcării religioase a „Oastei Domnului” sunt exclusiv: „Lumina Satelor” și „Oastea Domnului” cari sunt scoase de un larg comitet de redacție sub patronajul I. P. S. Sale mitropolitului nostru Nicolae. Preoții vor îndruma pe „ostași” și pe ceilalți credincioși să se adreseze cu abonamentele și cu orice fel de comunicări numai la adresa: Redacția și administrația gazetelor „Lumina Satelor” și „Oastea Domnului” Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

INFORMAȚIUNI

Distincție binemeritată. Sub acest titlu foaia Solia Dreptății din Orăștie, luând notă despre distincția, — acordată zilele trecute de către I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, preotului Petru Lulu din Bobâlna, lângă Orăștie, — își exprimă satisfacția și plăcerea pentru acest gest, făcând despre vrednicul păstor sufletesc dela Bobâlna următoarele constatări:

Ca păstor sufletesc a slujit în parohia Bobâlna 33 ani neîntrerupt, remarcându-se prin bunătatea și înțelepciunea părintească, și prin aceea că a știut să mențină în jurul bisericii sale pe toți credincioșii, dintre cari nici unul nu a răticat pe povârnișul sectarismului. Nu este an, ca la Crăciun sau la Paști, să nu primim, din parohia Bobâlna, invitare spre a lua parte la câte o producțiune culturală; modest însă totdeauna, pentru preotul Petru Lulu, — vorba Sfintei Sale, — onorurile lumesti sânt pe plan secundar, în primul plan fiind biserica și credincioșii...

Cursurile universității populare, organizate de despărțământul Sibiu al „Astreii”, se țin începând din 14 Ianuar 1935 până în 27 Martie 1935, în fiecare Luni și Miercuri, între ore 8—9 seara, în aula „Academiei Teologice”, Sibiu.

Cursul religios-moral cuprinde: 1. Luni, 14 Ianuar: „Defecțiuni morale și sociale de azi”, conferință ținută de I. Dănilă, protopop militar. — 2. Miercuri, 16 Ianuar: „Taina aceasta mare este”, conferință ținută de Gh. Maior, prof. la școala normală „A. Șaguna”. — 3. Luni, 21 Ianuar: „Evanghelia și sportul”, conferință ținută de N. Colan, rectorul Academiei teologice. 4. Miercuri 23 Ianuar: „Viața religioasă la sate și orașe”, conferință ținută de Em. Cioran, protopop. — Vor urma apoi celelalte cursuri.

În fiecare oră se execută bucăți muzicale de către corurile „Academiei teologice”, școlii normale „A. Șaguna”, liceului „Gh. Lazăr”, „Reuniunii meseriașilor români” etc., sau se fac declamațiuni. Se țin și loterii gratuite între cei prezenți pentru câștigarea de broșuri din Biblioteca populară dăruite de „Astra”. — Sânt invitați toți cetățenii sibieni să încurajeze prin prezența lor această manifestare cu caracter cultural. — Intrarea liberă!

† **Prot. Dumitru Câmpian**, fost referent în senatul episcopesc al Arhiepiscopiei din Sibiu, mai apoi arhivar, după lungi suferințe a adormit în Domnul, în 5 Ianuar 1935, în etate de 73 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă, în 7 Ianuar, în cimitirul central din Sibiu. Odihnească cu dreptii!

† **Nicolae Togan**, paroh-protopop greco-catolic din Sibiu, a încetat din viață în 6 Ianuar 1935 în vârstă de 75 ani, după o lungă păstorie de 50 ani în serviciul bisericii sale. A fost înmormântat în 8 Ianuar în cimitirul central al Sibiului. Fie-i țărâna ușoară!

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 13 Ianuar 1935, va predica părintele Dr. Dumitru Stăniloae.

Nr. 10249/1934 Bis.

2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiilor vacante:

1. Ormeniș, 2. Beia, 3. Jimborul mare, 4. Ghimeș-Făget se publică concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Cererile de concurs se vor înainta: pentru parohiile de sub 2 și 3 la Oficiul protopopesc din Cohalm, pentru parohia de sub 1 la Oficiul protopopesc din Sf. Gheorghe, și pentru parohia de sub 4 la Oficiul protopopesc din Oituz.

Emolumentele sunt: salar dela stat conform pregătirii preoțești, și stola uzată în protopopiatul respectiv.

Sesiune parohială: la Ormeniș 8 jugăre, la Beia 8 jugăre, la Jimborul mare 12 jugăre, și la Ghimeș-Făget 28 jugăre.

Case parohiale nu sunt în aceste parohii.

Candidații își vor cere binecuvântare de candidare la Consiliul arhiepiscopesc.

Sibiu, din ședința secției bisericești dela 4 Decemvrie 1934.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 602/1934 prot.

(66) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl III-a Răușor, tractul protopopesc Jiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela data primei lui apariții în „Telegraful Român”.

Venitele parohiale sânt, în concordanță cu coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jug. cat. 1097 st. p. arător; b) 107 st. p. grădină; c) 114 st. p. livadă; d) 12 jug. cat. pășune (în iddiviziune cu comuna) 1 jug. cat. 846 st. p. cimitir. (Toate de dinaintea reformei agrare).

2. Două mierțe (60 litri) porumb nesfărmit de fiecare casă (77 fumuri).

3. 77 zile de lucru.

4. Stola obișnuită.

5. Salarul, întregire dela stat.

Este și casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. Jiu, sediul Petroșani, jud. Hunedoara, — în termenul prevăzut. Candidații având permisiune de candidare dela Consistor se vor prezenta în vreo Duminecă sau sârbătoare, în sfânta biserică, pentru a fi cunoscuți de enoriași, — însă numai cu prealabilă încuviințare a Oficiului nostru și după ce și-au înaintat actele de concurs — în deplină regulă.

Petroșani, 26 Noemvrie 1934.

Oficiul protopopesc ort. rom. Jiu în înțelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protopop.

**Librăria
Pavel Suru**

(29) 3—3

**București
C. Victoriei 103**

Aduce și pe această cale la cunoștință Prea Cucernicilor Preoți și On. sale clientele, că în dorința de a fi de folos Bisericii și în altă direcție de cât a răspândirii cărților de cuprins religios, și-a reorganizat secția cu odăjdii și obiecte bisericești înființând și un atelier pentru fabricarea acestor obiecte, sub conducerea dlui Lazăr Albu, fost coproprietar al firmei Unirea, în care atelier se vor fabrica cu prețuri f. convenabile candelă, cădelnițe, cruci, sfeșnice, îmbrăcăminte de Evanghelii etc. executate după cele mai artistice modele din vechea noastră artă bisericească.

Nr. 326—934

(67) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Stejerel (Scroafa), protopopiatul Băița, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post de paroh sânt:

1. Intregirea dela stat.
2. Folosința cimitirului.
3. Câte 15 litri cucuruz sfărâmat dela circa 95 familii.
4. Venitele stolare uzitate în parohie.
5. Casă parohială nu exista.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare, împreună cu autorizația de candidare dela P. Vener. Cons. Arh., se vor înainta oficiului protopopesc Băița până la termenul fixat.

Concurenții se vor prezenta în parohie, cu autorizația oficiului protopopesc, în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu parohienii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Băița în înțelegere cu Consiliul parohial

Băița, la 16 Decemvrie 1934

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 558—1934.

(68) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de mai jos toate de cl. III-a și aparținătoare protopopiatului Geoagiu, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Tel. Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate la coala B. și anume:

1. Ceru-Băcăinți 2. jug. 800 stp. sesie parohială. — b. Casă paroh. în bune condiții, drept de pășunat și încălzit, stola obicinuită în protopopiat. Observăm că parohia e la distanță de 4 Km. de gara Sibot.

2. Cheile Cibului: 25 jug. sesiune parohială, casă parohială, stola obicinuită în protopopiat și câte 1 ferdelă de cucuruz sfărâmat de fiecare familie, cca 100 familii. Pășunat și încălzit. Parohie frunțase de munte.

3. Mada: 10 jug. sesiune parohială, locuință în notură, stola obicinuită în protopopiat, pășunat și încălzit, cca 150 ferdele de cucuruz sfărâmat anual.

4. Nădăștie: Parohie de munte bine organizată, stola obicinuită în protopopiat, și câte 1 ferdelă de cucuruz de fiecare familie.

5. Valea-Iepii: 2 jug. 800 stp. sesiune parohială, stola obicinuită, 2 decl. cucuruz cu tulei de fiecare familie.

Oficiul protopop. al tractului Geoagiu, la care sânt a se înainta cererile, publică acest concurs în înțelegere cu organele parohiale din numitele parohii.

Cererile se vor înainta în termen, având fiecare concurent a-și exopera binecuvântarea arhierescă pentru concurs și cu prealabila noastră încuviințare a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul și cerințele locale.

Geoagiu, la 18 Decemvrie 1934.

V. Goron
protopop.